1841. Nº. 236.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, is f 5 per drie maanden. —

DINGSDAG 30 NOVEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Duitschland en Nederland.

Proprium humani ingenii est, odisse, quem laeseris. TACIT.

Opvallend is de toon dien, sedert eenigen tijd, de Duitsche bladen jegens Nederland voeren. Schier elken dag brengt ons de Duitsche post het een of ander hatelijk artikel, waarin menigwerf de welvoegelijkheid van volk tot volk uit het oog verloren wordt. Neemt men nu in aanmerking dat die Duitsche bladen gecensureerd zijn, niets behelzen mogen zonder de toestemming hunner regeringen, dat een Duitsch vorst zelf, in zijne onlangs uitgegeven *Aanteekeningen*, aanmerkt: »Wanneer soms gecensureerde dagbladen den toon der vrije aannemen, en zich giftige uitvallen veroorlooven, zoo zijn *deze* kabinets-artikels" — dan erlangt het aandig verschijnsel een ernstiger aanzien. Dan is een van beide het geval: *of* de Duitsche kabinetten zetten hunne bevolkingen tegen Nederland aan, *of* de geest der bevolkingen is zoo zeer tegen Nederland ingenomen dat de kabinetten, ten einde zich populair te maken, aan hunne gecensureerde bladen die giftige uitvallen toestaan. En hoe ver gindszijds den Rijn de verbittering tegen Nederland is gestegen, zij bij de kabinetten, hetzij bij de bevolkingen, zij bij beide, mete men af aan eene andere aanmerking van boven bedoelden vorst, als hij zegt: »Ik wil wedden, dat de Pruissische regering meer winnen zou in de meening der massa's, wanneer zij Holland wegens deszelfs wederregtelijk gedrag met oorlog of strenge blokkade bestrafte, dan wanneer zij eene staatsregeling met twee Kamers invoerde" (1).

Gewigtig vooral zijn zulke woorden in den mond van een schrijver, wiens inderdaad verdienstelijk werk op de tafel van alle Duitsche vorsten ligt.

Doch die groote verbittering tegen Holland, waaruit vloeide zij voort?

Het handelsverdrag tusschen Nederland en de staten is door de laatsten opgezegd, ten believe der Duitsche fabrikanten van beetwortelsuiker, en der daarbij betrokken kapitalisten, die van allerwege hunne stem verhieven tegen het zoogenaamde suiker-traktaat"; dienaangaande valt er dus geen verwijt aan Holland te maken; en de Luxemburgsche kwestie gaat Nederland volstrekt niet aan. Eene andere grief, ja, wordt voortdurend tegen Holland geopperd, de niet bewilligde vrije vaart tot *in zee*. Doch die kwestie is oud en was ook aanhangig tijdens onze vriendschap met Holland; die kwestie stoorde dus den vrede niet. Dat zij, daarbij, nog eene kwestie bleef, is grootelijk te wijten aan de volhardingszucht der Pruisische regering. De heer VERSTOLK maakte er geen feest van, of meende er diplomatische roem mede te verdienen, toen hij *jusqu' à la mer* niet *jusque dans la mer* wilde laten wezen. De Duitschers geene vrije vaart, over onze wateren, tot in zee te willen toestaan, is louter billijkheid, want de Duitschers hebben er niets aan.

Men late hen gerust varen tot in zee — zoo zij kunnen. Toen zij het eenmaal beproefden, heeft men immers gezien hoe het afgeloopen is! — Wijders klagen zij over eene Keulsche sleepdienst, die hun zou worden bemoeijelijkt. Doch de gegrondheid dier klagt is in het *Journal de la Haye* weersproken, en ter staving derzelve voeren zij niets anders aan dan eene verklaring van een' commissaris te Mainz, die te belagchelijk schijnt om er geloof aan te hechten. Verder weten wij niet wat de Duitschers aan Nederland verwijten; dat *zij*, daarentegen, hunner zijde den invoer van sommige artikels bemoeijelijken, is bekend.

Te vergeefs dus zochten wij naar de redenen dier geweldige verbittering, gindszijds den Rijn, tegen Nederland; totdat ons eindelijk TACITUS aanmerking voor den geest kwam: *het is den mensch eigen, te haten wien hij gekrenkt heeft*. Ja, wanneer men gevoelt en niet ontveinzen kan, dat men zich slecht of flaauwhartig jegens iemand heeft gedragen, dan wordt hij een voorwerp van haat, dan zoekt men voorwendsels om dien haat, en alzoo om de vorige onedele handelwijs te vergoelijken.

Duitschland, het zoogenaamde hart van Europa, de krachtige Germaansche stam, liet, — ofschoon door Oostenrijk en Rusland geragsteund, — Frankrijk en Engeland Germanjes bolwerk omverwerpen, wetten schrijven aan deszelfs bondgenoot, Nederland. Volgens zijne *bondsverpligtingen* had het in den bondsstaat Luxemburg noch opstand noch vreemde troepen mogen gedoogen. Het gedoogde beide; het protesteerde slechts. Toen was zijne taal wat minder hoog. Flaauwhartig viel het zijn bondgenoot af; flaauwhartig liet het zijn bolwerk sloopen, — ziedaar wat Duitschland aan Nederland niet vergeven kan.

En toen, na veranderde regering vooral, Nederland uit de gemaakte ervaring besefte, dat Frankrijk en Engeland te vreezen vijanden waren en men op Duitschland niet vertrouwen kon, — toen Nederland eensdeels nooddrongen, anderdeels uit weerzinnigheid van den bondgenoot, op wien men te vergeefs had gerekend in het uur des gevaars, zich meer tot Frankrijk en Engeland getrokken voelde, met het eerste een handelsverdrag sloot, met het tweede er een onderhandelen wilde, — toen vond de Duitscher, eerst voor zich, een voorwendsel hierin, om zijnen wrevel jegens Nederland een schijn van gegrondheid te geven, en nam vervolgens hieruit, en uit de boven aangeduide grieven, aanleiding om zijne verbittering jegens Nederland lucht te geven. *Proprium humani ingenii est, odisse, quem laeseris.*

Duitschlands *vredelievendheid* echter tegenover Engeland en Frankrijk is nog wat jong om reeds in *oorlogzuchtigheid* tegen Nederland te kunnen overgaan. Als men, dertig millioen sterk, tegenover dertig millioen den vrede bewaard heeft, kan men tegen drie millioen geene wapenen nemen, zonder te zeggen: ik vecht slechts, als ik 10 tegen 3 vechten kan.

Wij voor ons houden de groote meerderheid der Duitsche natie te edel voor zulke *krijgszucht*; mogt zij echter soms in Duitschland varen, dan zal zij Nederland gindszijds den Rijn vinden, gelijk Frankrijk het aan de Schelde vond.

Overmagt kan Nederland krenken; maar vrees aanjagen niet.

(1) *Aufzeichnungen eines nachgeborenen Prinzen.* 1841.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Van den Rijn, 22 *nov.* Er wordt tegen het volgende jaar eene algemeene Duitsche tentoonstelling van allerlei voorwerpen van nijverheid, te Mainz, aangekondigd — een denkbeeld welks verwezenlijking in meer dan één opzigt van groote beduidenis is, vooral wanneer men, gelijk beoogd wordt, met deze tentoonstelling tevens eene feestviering van het groote tolverbond vereenigt; naardien hetzelve de grondslag der gezamenlijke Duitsche nijverheid geworden is. Maar ook daarvoor is zoodanige tentoonstelling van groot belang. Hier leeren wij eerst regt de Duitsche nijverheid kennen; wij zien wat onze vaderlandsche vlijt voortbrengen kan; wij overtuigen ons dat voorwerpen van industrie, welke wij vroeger steeds uit het buitenland trokken, in Duitschland even goed, zoo niet beter, kunnen worden vervaardigd en tot geringer of althans gelijken prijs geleverd. Wanneer door dusdanige tentoonstellingen de Duitsche industrie meer en meer gekend en gewaardeerd, de afzet beduidender en voordeeliger wordt, de kapitalen niet meer uitsluitend groote ondernemingen, gelijk bij voorbeeld ijzerbanen, toestroomen, maar zich ook in kleinere vestigen, die voor den staat niet minder belangrijk zijn, — dan zal het vertrouwen der vaderlandsche nijverheid op zich zelve aanmerkelijk aangroeijen en deels daardoor, deels door mededinging onder de verschillende Duitsche staten zal de industrie hooger en hooger vlugt nemen. (*Allg. Zeit.*)

— De groote spoorweg naar den Rijn en Kassel zal, gelijk men verzekert, in het volgende voorjaar van uit Halle op verschillende punten tevens ijverig onderhanden genomen worden. De baan zal nu de oude handelswegen houden, van Halle op Merseburg, Naumburg, Weimar, Erfurt, Gotha, Eisenach loopen, en zich daar in drie takken op Kassel, Frankfort, en over Coburg naar Beijeren splitsen: zoodat Eisenach het middelpunt van dit stelsel wordt. (*M. Z.*)

Bremen, 20 *nov.* De tijding, onlangs door schier alle Duitsche bladen medegedeeld, dat de oude Hanse-stad, Bremen op het punt stond van zich aan het groote Duitsche tolverbond aan te sluiten, is volstrekt valsch, en als een bloot verzinsel te beschouwen. (*H. N. Z.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 22 *nov.* In onze salons is thans slechts sprake van een congres der ministers van de groote mogendheden te Frankfort betrekkelijk de nieuwe Spaansche onlusten, en van het Fransche cordon aan de Belgische grens. — De militaire commissie, die den 18den dezer zamengekomen is, ter beraadslaging over de uniform der troepen, houdt zich ijverig met hare taak bezig. Zij vergadert driemaal 's weeks onder voorzitting van den prins van Pruissen. (*Köln. Zeit.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 25 *nov.* Eergisteren is de heer *Ledru Rollin*, gedeputeerde, door het hof van assises van Maine en Loire tot drie maanden gevangenisstraf en drie duizend franken boete veroordeeld, wegens het houden van eene oproerige aanspraak voor de kiezers welke hem daarna tot afgevaardigde hebben verkozen. Deze geeft thans aanleiding tot een gerucht van vrij ernstigen aard. De veroordeelde voorziet zich tegen het arrest in cassatie, en echter beweert men dat het ministerie eischt, dat zij

zich terstond gevangen constituere. Eene moeijelijke kwestie ontstaat daaruit. De heer *Ledru Rollin* beroept zich op de wet, welke verbiedt om eenen gedeputeerde, zonder toestemming der Kamer, in hechtenis te nemen gedurende den tijd der zitting, alsmede zes weken vóór en zes weken na de officiële opening en sluiting dier zitting. Het ministerie beweert integendeel, dat deze wet op den veroordeelde niet toepasselijk is, omdat hij wel tot gedeputeerde verkozen is, doch dat, zijne geloofsbrieven als zoodanig bij de Kamer nog niet in orde bevonden zijnde, hij tot zoolang op de voorregten van gedeputeerde geene aanspraak maken mag.

— De opening der debatten, betreffende de beschuldigingen, door het hof der pairs den 18den dezer maand vastgesteld, zal den 3den december e. k. plaats hebben.

— De berigten uit Madrid van den 18den, melden, dat de terugkomst van den regent *Espartero* in genoemde hoofdstad al spoedig werd te gemoet gezien, en dat men eene zegeboog, ter zijner plegtige ontvangst gereed zou maken. Volgens de jongste berigten bevond hij zich steeds in Sarragossa, in afwachting van den verderen loop der zaken in Katalonië.

Parijs, 26 nov. Heden op den middag is de koning naar St. Cloud en Versailles gereden.

De raad der ministers is heden ten huize van den raadspresident vergaderd geweest.

— Gisteren heeft ten huize van den hertog *van Orleans* groote receptie plaats gehad ter viering van den tweeëndertigsten verjaardag van het huwelijk des konings. De ex-koningin van Spanje was bij deze receptie tegenwoordig, doch de Spaansche ambassadeur had de uitnoodiging afgewezen.

— Nopens de Oostersche aangelegenheden behoort men nadere berigten af te wachten, aangezien de jongste brieven van Malta vele zaken overdreven of verdraaid hebben. Het ware niet onmogelijk, dat men van Griekenlands dreigende demonstratiën zoo veel geruchts maakte, alleenlijk om ernstige, wezenlijke plannen tegen Tunis ten uitvoer te brengen.

SPANJE.

Madrid, 20 nov. De opening der Cortes is officiëel op 26 december vastgesteld. Voor verscheiden leden, die tot staatsbetrekkingen zijn geroepen, zullen herkiezingen moeten plaats hebben. Het ministerie kan op eene vrij sterke meerderheid rekenen en het is vooruit zeker, de goedkeuring te zullen erlangen op de ten aanzien van koningin *Christina's* pensioen genomen maatregelen. Terstond na de zamenkomst der leden, zullen onderscheiden wet-voordragten, betrekkelijk de organisatie der provinciale deputatiën en municipaliteiten, worden aangeboden.

BELGIE.

Brussel, 25 nov. Het onderzoek, ten aanzien der ontdekte zamenzwering, schijnt aan te duiden, dat die aangelegenheid van eenen veel meer ingewikkelden en ernstigen aard is geweest, dan men in den beginne schijnt te hebben vermoed, en dat men verlegen begint worden, ten aanzien van de regtbank, voor welke de aangeklaagden zullen dienen teregt te staan, terwijl de constitutie in dat opzigt geene maatregelen van uitzondering gedoogt, en het bewind, 't welk de zaak als zoo weinig beduidend heeft opgegeven, bezwaarlijk daarop terug kan komen met het doen van een voorstel bij de wetgeving. — Men spreekt ook nog van pogingen, welke bij de diplomatie zouden moeten worden aangewend, om elders wonende personen te doen hooren. (*Haarl. C.*)

Brussel, 26 nov. De Kamer der vertegenwoordigers heeft, genoegzaam zonder tegenstand, eene wet aangenomen, waarbij de invoer van garst wordt vrijgesteld. Tevens is eene wet voorgedragen, bij welke de uitvoer van aardappelen wordt verboden.

De minister van buitenlandsche zaken heeft bij deze gelegenheid verklaard, dat de Fransche troepen, die op de grenzen waren bijeengetrokken, weder uiteen zijn zijn gegaan; dat dit bijeentrekken van den kant der Fransche regering niets anders was geweest dan een maatregel van voorzigtigheid, ter zake van eene gebeurtenis, welke, van verre beoordeeld, met te overdreven kleuren is afgeschilderd, doch dat de bedoelde maatregel in elk geval niet anders konde worden beschouwd dan als een bewijs van de welwillendheid der Fransche regering.

Men heeft zich daarmede geenszins vergenoegd, en verlangd te weten, wie dan toch, daar de ministers er onkundig van waren gebleven, aanleiding had gegeven tot de meer genoemde troepen-vereeniging. De minister heeft daarop verklaard, zich in geene verdere bijzonderheden te kunnen inlaten, en daarbij is de zaak gebleven.

— Men heeft in een onbewoond huis van den kolonel *Hotton*, almede een der bewerkers van de omwenteling van 1830, al de kamers, die zekere vuurwerkmaker *de Beaumont* in gebruik had, verzegeld.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 25 nov. Bij Zr. Ms. besluit van den 17den dezer, zijn kerkvoogden der hervormde gemeente van Apeldoorn gemagtigd, om de voor die gemeente nieuw gebouwde kerk, als een geschenk van Z. M. koning *Willem Frederik*, graaf *van Nassau*, te aanvaarden; terwijl daarbij tevens vrijstelling wordt verleend van het ter zake dier schenking verschuldigde regt van tien ten honderd.

's Gravenhage, 26 nov. In de zitting van het provinciaal geregtshof van Holland van heden, is met de behandeling van het regtsgeding van *Adrian & Comp.* voortgegaan en hebben de pleidooijen eenen aanvang genomen.

De advocaat-generaal *La Grappe Dominicus* heeft breedvoerig het woord gevoerd. In het *eerste* deel zijner rede heeft Z. E. G. A. de daadzaken, tot dit regtsgeding betrekkelijk, nagegaan en trachten aan te toonen, dat al de punten van beschuldiging, in de akte van beschuldiging vervat, door het gehouden getuigen-verhoor, en alzoo op eene wettige wijze, zijn bevestigd, terwijl daarentegen de beweringen der beschuldigden zijn wedersproken, of als bloote allegatiën moeten worden beschouwd. — In het *tweede* deel zijner rede is de advocaat-generaal tot eene regtskundige beschouwing der door hem als bewezen aangenomen daadzaken overgegaan, en heeft Z. E. G. A. gemeend, dat de bedrijven en handelingen der beide beschuldigden vallen in de termen van art. 5, n°. 1, 2 en 3, en art. 6, n°. 1 der wet van 10 mei 1837, *Staatsblad* n°. 21. De advocaat-generaal heeft, naar aanleiding van een en ander, gerequireerd, dat de beide beschuldigden zullen worden schuldig verklaard aan bedriegelijke bankbreuk en te dier zake veroordeeld, de eerste beschuldige, *D. B. Adrian*, tot een half uur tepronkstelling, de tweede beschuldigde, *Stam*, tot eerloosverklaring; beide beschuldigden tot een confinement van niet minder dan 5 en niet meerder dan 15 jaren, en tot voldoening der kosten van het proces; voorts dat het hof zal bevelen, dat het arrest zal worden aangeplakt te 's Hage, en Leiden en Zaandam, en hetzelve in de *Staats-Courant* worden geplaatst.

Mr. *de Brauuw* heeft vervolgens de verdediging van den eersten beschuldigde voorgedragen. Bij inleiding is Zijn Edg., naar volgorde van tijd, in eene historische ontwikkeling der daadzaken getreden en heeft daarbij tevens doen opmerken dat geenszins kwade trouw de drijfveer der handelingen van zijnen cliënt is geweest. Pleiter heeft wijders breedvoerig trachten te wederleggen de hoofdbezwaren, aan den eersten beschuldigde, blijkens de acte van beschuldiging, ten laste gelegd. Als zoodanig heeft hij in de eerste plaats beweerd, dat de boeken geenszins als overtuigingsstukken tegen *Adrian* konden worden gebezigd, vermits dezelve zijn verzegeld buiten zijne tegenwoordigheid, en daarenboven daarin eenige bijvoegingen en aanteekeningen door eenen der bewindvoerders met potlood zijn bijgeschreven, ten dien effecte, dat er geene stellige zekerheid was, dat al die verwarringen, daarin aanwezig, van den eersten beschuldigde afkomstig waren. Subsidiair betoogde pleiter, dat al die abuizen, die men daarin had vermeend aan te treffen, geenszins het stellig bewijs van kwade trouw, waar het hier alleen op aankwam, opleverden. Dat de getuigen *Hartogh* en *Feydell* hadden ontkend, dat er geene conditionele verkoopen hadden plaats gehad, deed, volgens pleiter, niets af, uit hoofde deze getuigen hadden gedeponeerd *in re suâ*, en een ieder, die slechts eenigzins met den handel bekend was, zich overtuigd hield, dat dergelijke geldschieters gewoon waren zich *casu quo* met eene kwitantie van eene stellige verkoop-acte te dekken, ten einde later, bij faillissement of anderzins, niet te worden bemoeijelijkt. Daarenboven leverde hetgeen daaromtrent in de boeken voorkwam, geen bewijs van fraude op, omdat de beschuldigde met die opgave geenszins het oogmerk heeft gehad, om zich, ten nadeele zijner crediteuren, onregtmatig te verrijken. Dat de post van *f* 12,000 van den heer *van der Hoop* niet op de boeken was verantwoord, kon niet te zijnen nadeele, althans stellig niet als een bewijs van fraude tegen hem worden aangevoerd, vermits *Adrian*, ofschoon van hooger hand als fabriekant aan dien heer aanbevolen, echter als, vennoot eener firma afzonderlijke kapitalen kon bezitten, en met zijne firma uitstaande rekening kon hebben. Die gelden waren daarenboven aan den eersten beschuldigde in zijn privé verstrekt, de acte is door hem en zijne huisvrouw onderteekend. Zoo lang er geen faillissement was, was de persoon van *Adrian* van de firma afgescheiden. Pleiter heeft wijders betoogd, dat de veelvuldige abuizen en verduistering van posten, die men in de boeken heeft vermeend aan te treffen, haren oorsprong ontleenden aan de omstandigheid, dat de bewindvoerders en curatoren het *memorial*, in stede van het *journal*, tot grondslag van hunne nasporingen hadden genomen. Wat betreft de som van *f* 45,6[illegible] per resto gegeven door den heer *van der Hoop* [illegible] acceptatiën, door den toenmaligen prins *van Oranje* gegeven, ad *f* 57,600, zegt pleiter, dat men het [illegible] willen doen voorkomen, dat de handteekeningen, op [illegible] acceptatiën gesteld, valsch zouden zijn. Hij betreurt het, dat de defensie door eene *vis major* is belet [illegible] den het tegendeel te bewijzen. Daarenboven is de [illegible] schuldigde van dit deel der beschuldiging vrijgesproken. Pleiter noemt het ongelukkig, dat zoo eene verdenking op het hoofd van zijnen cliënt blijft berusten. Het [illegible] eene onwaarheid, maar hij is bij onmagte dit te bewijzen; tot staving waarvan hij zich op de missive [illegible] Z. Exc. den minister van justitie beroept. — Mr. *Brauuw* vermeent, dat men beter had gedaan [illegible] die omstandigheid te zwijgen, nu de beschuldigde een arrest te dier zake buiten vervolging is gesteld. [illegible] beschuldigde erkent, die gelden te hebben ontvangen [illegible] maart 1840, nadat surséance was aangevraagd [illegible] toen hij Leiden had verlaten. Ten onregte, beweert [illegible] de acte van beschuldiging, dat die gelden niet zijn [illegible] antwoord. Dit was echter geene onmogelijkheid, [illegible] min zegt pleiter, dat zijn cliënt verpligt is geweest [illegible] gelden aan de bewindvoerders ter hand te stellen, [illegible] die acceptatiën niet tot den boedel behoorden. [illegible] morele verpligting kan daartoe bestaan hebben, [illegible] indien hij daaraan niet heeft voldaan, kan hij geenszins worden gecenseerd in de termen der strafwet te vallen. Pleiter vermeende, dat op dit punt niet kon worden gelet. De beschuldigde beweert en pleiter gelooft, [illegible] hij die gelden op verzoek van Z. K. H. aan dien hooge persoon heeft ter hand gesteld. Die acceptatiën [illegible] hem gegeven om zijne zaak te beredderen, maar [illegible] die hooge persoon kon gelden benoodigd hebben. [illegible] dezelve had ze althans teruggevraagd. Misschien, [illegible] pleiter, had men zelfs van den heer *van der Hoop* [illegible] nummers der bankbiljetten kunnen vernemen. [illegible] had men zich bij den notaris en de grondeigenaars kunnen informeren, door wiens bemiddeling, en aan wien [illegible] zelfde bankbiljetten zijn uitbetaald. Maar pleiter [illegible] zich te hebben herinnerd, dat het hier gold eene [illegible] zaak, en uit dien hoofde het raadzamer geacht [illegible] te zwijgen dan te veel te spreken.

Na ook de andere punten, in de acte van beschuldiging vervat, breedvoerig te hebben wederlegd, [illegible] pleiter ten slotte tot de conclusie gekomen, dat er [illegible] spoor van kwade trouw uit de handelingen van [illegible] cliënt zijn op te maken, en heeft hij, dien ten gevolge, de vrijspraak van den eersten beschuldigde geregt[illegible]. Morgen zullen de pleidooijen worden voortgezet.

— Men verneemt, dat Z. M. den heer mr. *H. Hoffmann* op nieuw benoemd heeft tot di[illegible] van wege den handel bij het vrije entrepôt te Rotterdam.

Z. M. heeft den luitenant-generaal *von Lück* [illegible] dant-generaal van Z. M. den koning van Pruissen, benoemd tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Aan den generaal-majoor *P. R. Falter*, kommandant van het personeel der artillerie, is vergund het [illegible] men en dragen der versierselen van ridder der [illegible] van het legioen van eer, hem door Z. M. den [illegible] der Franschen geschonken.

De heer *M. F. Salvago*, koopman op Syra, is be[illegible] tot consul op dat eiland.

Als vicie-consul van Sardinië te Rotterdam is [illegible] de heer *F. W. C. Blom.*

's Gravenhage, 27 nov. Men verneemt dat [illegible] autorisatie is verleend tot het aanleggen van [illegible] dok op het eiland Onrust, nabij Batavia, waard[illegible] zijn voorzien in de bestaande behoefte aldaar aan [illegible] zame herstellingsmiddelen voor 's rijks oorlogs-vaartuigen in Oostindië dienende.

— In de zitting van het provinciaal geregtshof van Holland, van heden, zijn de pleidooijen in het [illegible] ding van *D. B. Adrian* en *P. C. Stam* voortgezet. De heer mr. *L. Metman* heeft de verdediging [illegible] tweeden beschuldigde voorgedragen, en betoogd [illegible] *Stam*, die aan al de behandelingen van *Adrian* vreemd is geweest, geene straf kan beloopen [illegible] feit, dat hij niet heeft begaan; en dat het [illegible] beginselen van het strafregt strijden zou, dat [illegible] veroordeeld werd voor eene daad, die hij [illegible] verrigt. Pleiter heeft de solidariteit der [illegible]

[illegible] het openbaar ministerie was vooruitgezet, [illegible] bestreden, en het onaannemelijke daarvan, in [illegible], ontvouwd.

[illegible]ocaal-generaal, mr. *La Grappe Dominicus*, [illegible] beschuldiging volgehouden.

[illegible] *de Brauw* en *Metman* hebben gerepliceerd.

[illegible]itspraak in deze zaak is bepaald op heden over [illegible]agen, zaturdag den 4den december aanstaande.

[illegible] eene missive van Z. Exc. den minister van [illegible]sche zaken, van 4 dezer, is aan de vergadering van gedeputeerde staten der onderscheidene [illegible] medegedeeld, dat, in het instituut van blinden [illegible]sterdam, slechts ongeveer een veertigtal blinden [illegible]opgenomen, een getal, naauwelijks noemenswaardig in vergelijking van dat dier ongelukkigen, welke [illegible] behoeftigen gevonden worden en onverzorgd [illegible] en dat, [illegible] dien hoofde, eenige menschen[illegible], zich het lot dier beklagenswaardige personen [illegible] aantrekken, het menschlievend voornemen [illegible]opgevat, om de oprigting te beproeven aan een industriëel instituut, waarin blinden van beide [illegible], tot aanleering en voortzetting van eenig [illegible] worden opgenomen, tot zoo lang zij [illegible] de Maatschappij, door eigen vlijt, een genoegzaam onderhoud kunnen verschaffen; ter verwezenlijking [illegible] welk edel doel, in de eerste plaats noodig wordt [illegible] de kennis van het getal en den toestand der onvermogende blinden in dit rijk, welke in die weldaden moeten [illegible] begrepen; verzoekende de minister voornoemd, [illegible], tot dat einde, eene tabellarische opgave, belijk de in iedere provincie aanwezige blinden, [illegible]dig doenlijk, worde toegezonden.

[illegible]aarlem, 27 *nov.* De heden ontvangene *Javasche [illegible]ranten* van 10 tot en met 28 julij melden, dat den [illegible] te Cheribon, door den resident *Smissaert*, [illegible] plegtigheid de eerste steen is gelegd van eene [illegible] die aldaar uit een door de ingezetenen bijeengebragt fonds gebouwd zal worden. Behalve de inwoners, [illegible] ook de meeste Javaansche hoofden en een groot [illegible] der inlandsche bevolking bij deze plegtigheid [illegible]wezig.

De officieren van het Indische leger hebben den [illegible] julij te Batavia een prachtig feestmaal gegeven ter [illegible] van den generaal-majoor *Cochius*, en de kolonels *[illegible] der Wijck* en *Michiels*, ter gelegenheid van der[illegible] benoeming tot adjudanten in buitengewone dienst [illegible] M. den koning. De waarnemende gouverneur-generaal, de heer *P. Merkus*, alsmede verscheidene [illegible] burgerlijke, militaire en regterlijke beambten [illegible] bij dit feest tegenwoordig, waarop menige toost [illegible] toast met geestdrift gedronken werd en algemeene vreugde heerschte.

[illegible], 22 *nov.* De commissie, welke in de jongstgehouden vergadering van de staten dezer provincie [illegible] is, om aan Z. M. den koning de acte van [illegible] voor dit gewest aan te bieden, zal zich binnen [illegible] naar den Haag begeven, om aldaar op den 1sten [illegible] deze plegtigheid te doen plaats hebben. Deze [illegible] bestaat uit de heeren mr. *J. A. G.* baron [illegible] *van Steenwijk tot den Havixhorst*, mr. *G.* [illegible] mr. *J. Tonckens*. De acte zelve, op francijn [illegible], en door den heer gouverneur benevens al [illegible] staten onderteekend, ligt in eene prachtige [illegible] van rood fluweel, rijk met goud afgezet, [illegible] door een sierlijk groen foudraal, insgelijks [illegible] met goud.

Mengelwerk.

Publieke Jagt.

(*Ingezonden.*)

[illegible]ven, den 21sten november 1841, wordt alhier [illegible] Gelderland's ingezetenen bekend gemaakt een besluit [illegible] heeren gedeputeerden staten, waarbij de groote [illegible] op den 1sten december aanstaande wordt gesloten.(1) [illegible] hooren hiervan zegt dadelijk een oningewijde: he! [illegible] een verblijdend berigt; met vreugde hebben gewis [illegible] de voordragt daartoe van wege den heer op[illegible]jagermeester vernomen en dezelve daarom toegejuicht. — [illegible] een heerlijk vooruitzigt voor de liefhebbers in [illegible] volgend saisoen. Het wild viert nu weldra hoogtijd, [illegible] na den 1sten december door geen jager meer geschoten [illegible] noch geschoten: hoe ruim zal de wildbaan in 1842 [illegible] voorzien zijn; er blijft toch nu nog al wild [illegible] — Dan, een ander zegt: mis geredeneerd, vriend! [illegible] slechts de algemeene publieke opinie, daarbij [illegible] geheele afkeuring aan dit besluit ten deel. — Men mort over onbillijkheid, omdat geene de minste restitutie wordt aangekondigd op de acten-gelden, die voor een geheel jagtsaisoen, nu eene maand ingekort, verschuldigd en betaald zijn. Vele en beroegde liefhebbers zeggen mij dus: zullen dan de oogen zich nimmer openen? Zal men nooit tot de erkentenis geraken, dat juist door zoodanige besluiten de wildbaan vernield, de stroopers de bal toegeslagen, de handen verruimd worden? Zal men nog langer de treurige ondervinding van jaren herwaarts blijven logenstraffen, die luide getuigt, dat, juist in het tijdvak tusschen de vervroegde en de gewone sluiting der jagt, er oneindig meer wild door stroopershanden afgemaakt en verkocht wordt, dan door alle gekwalificeerde jagers zoude zijn geschied? — Een fraaije hoogtijd dus voor het wild! Ja maar, zegt men, daartegen moeten de opzieners waken. *Proficiat;* maar die opzieners zijn menschen, die tevens weten, dat zij een ligchaam ronddragen, te verliezen hebben en daarbij hunne onmagt kennen. — Het saisoen is dan ook niet gunstig, koud, de wegen slecht en de dagen kort. Zelden, bijna nooit, ontmoet men die ambtenaren op het jagtterrein; bij dezelve, met den heer hoofdopziener aan de spits, bevestigt zich dan ook welligt de oude spreuk, » het hoekje van den haard is geld waard."

De ervaring van vroegere jaren kant zich mede tegen dit besluit aan; immers voor 1814 was de wildbaan ruim voorzien, er bleef altijd veel wild over, maar geene prohibitive maatregelen zagen destijds het licht. Na 1814 zijn, ongelukkig genoeg, deze laatsten van tijd tot tijd verscheuen, allengs vermeerderd, — en, met welk gevolg? telkens vermindering van wild, en, bij verdere opvolging van het tegenwoordig stelsel, eene algeheele vernieling der wildbaan. En wat ontstaat meer hieruit? Onrust en misnoegen bij een aanzienlijk deel der bevolking: immers, in plaats van het kwaad te verbeteren, neemt het hand over hand toe.

De hoop alleen blijft over, dat Neêrland's vorst, die, volgens eigene betuiging, zoo gaarne het goede wil, aan deze bepalingen paal en perk moge stellen, de ongelukkige wet van 1814 ten deze moge intrekken, en eene nieuwe verordening, op mildere beginselen en ervaring gegrond, aan deszelfs onderdanen moge schenken.

Een oud liefhebber der jagt.

(1) In Overijssel was, bij de opening der jagt, reeds bekend, [illegible] op 1 december zou gesloten worden.

Het postwezen.

(*Ingezonden.*)

Even als de geheele zamenstelling van ons staatsbestuur voor een landje als Oud-Nederland op eene te uitgebreide schaal is aangelegd, zoo is, onzes inziens, ook het postwezen op een te grooten voet ingerigt, en zou minder personeel bij hetzelve en eene kleinere bezoldiging van de geëmploijeerden eene dubbele bezuiniging kunnen opleveren, zonder dat de dienst zelve er eenig nadeel bij zou lijden; immers in de jongstverloopene jaren, toen velen, waaronder de voornaamste ambtenaren, ter verdediging van het vaderland, of liever van hunne *posten*, waren uitgetrokken, is het gebleken, dat met een gering aantal personen de werkzaamheden der posterij even goed of *slecht* werden waargenomen als door het voltallige corps; ja, wij zouden haast beweren, dat destijds hier en daar meer orde, spoed en accuratesse (1) heeft geheerscht, daar het rad over minder schijven behoefde te loopen.

Wat de bezoldiging aanbelangt, schijnt het oppervlakkig, dat deze niet buitengewoon aanzienlijk is; dan dezelve in evenredigheid beschouwd tot de luttele werkzaamheden, die een groot aantal geëmploijeerden slechts eenige weinige uren daags te verrigten heeft, kan men de traktementen waarlijk hoog noemen, vooral in aanmerking nemende de veelvuldige voordeelen en zoogenaamde buitenkansjes, aan die betrekking verbonden.

Deze, door ons bedoelde, emolumenten ontspruiten hoofdzakelijk uit den vrijdom van alle vrachten en porto's, welke den postdirecteuren worden toegestaan, hetwelk ten gevolge heeft, dat directeurs, commiesen, surnumerairs, enz. tevens als commissionairs in verschillende zaken fungeren.

Luide klagten zijn reeds lang aangeheven, inzonderheid door boekhandelaren, ondernemers van publiek vervoer, kassiers, enz. tegen hunne confraters, de heeren der postdirectie, die hun bestaan op alle mogelijke, niet zelden ongeoorloofde wijze benadeelen; dan, hoe gegrond hunne vertoogen ook wezen mogen, zijn dezelve tot heden zonder gevolg gebleven.

Het voorregt dat de postdirectie geniet, moest, onzes inziens, niet verder uitgestrekt worden, dan tot zaken, directelijk op de dienst betrekking hebbende, even als zulks met den vrijdom voor de militaire-, gemeente- en regterlijke besturen bepaald is.

Thans, gelijk algemeen is bekend, ontvangen en expediëren de geëmploijeerden alles vracht- en portvrij, dat tot de ergste en ongehoordste misbruiken aanleiding geeft.

Zoo ziet men met de postkarretjes allerhande soorten van goederen vervoeren, als: vleesch, visch, groenten, manufacturen, haring voor postmeesters, ja zelfs kagchels, steenkolen, enz.

Dames ontbieden uit de hoofdstad stalen van differente stoffen, door middel van een bevrienden geëmploijeerde, en bekomen de uitgezochte stukken.

Ergens moet een boekverkooper bij de postdirectie voor eene aanzienlijke som geabonneerd zijn, om alles franco te ontvangen.

Een postdirecteur geeft *vrij adressen* in blanko af, opdat zijne goede vrienden, bij absentie, niet verlegen behoeven te zijn.

Het incasseren van wissels door de postbeambten op verafgelegene plaatsen is wel gemakkelijk, doch ten nadeele van gevestigde kassiers.

Boekhandelaren zijn genoodzaakt de periodieke geschriften van de postdirectie te ontbieden, om geene vertraging in de expeditie te duchten.

Wij zullen niet behoeven aan te toonen, welk nadeel deze hatelijke misbruiken den boekhandel voornamelijk, de kassiers en ondernemers van publiek vervoer toebrengen, alle gedrukt door zware belastingen, terwijl een gedeelte van hun bestaan hun door rijkbezoldigde ambtenaren ontroofd wordt.

En zou de schatkist zelve er niet door benadeeld worden?

Het ware alzoo wenschelijk, dat het onregtvaardig voorregt, aan de postdirecteuren toegestaan, werd ingetrokken, ten einde de opgesomde grieven weg te nemen.

Zutphen. K.

(1) Omtrent deze noodzakelijke vereischten eener goede directie, valt hier ook nog al veel aan te merken; hoe vele klagten toch hoort men over het vermissen of ongeregeld bezorgen van brieven, nieuwsbladen, enz., terwijl de regeling van sommige postroutes veel te wenschen overlaat. De correspondentie, b. v., met Groningen en Vriesland staat nagenoeg in spoed gelijk voor een gedeelte van Overijssel met het Parijsche brievenmaal, daar de post over *Amersfoort* rijdt en de brieven des nachts te *Zwolle* overblijven. K.

Wij hebben aan het bovenstaande stuk geene plaatsing willen weigeren, ofschoon wij de gegrondheid van menige aanmerking, daarin voorkomende, niet kunnen toegeven. Zoo schijnt ons de bezoldiging der ambtenaren, over het algemeen, niet te hoog, wanneer men de uren, dikwerf in het midden des nachts, waarin zij werkzaam zijn, in aanmerking neemt. Dat de postkantoren boeken bezorgen, vinden wij zeer goed. De boekverkoopers mogen er iets bij verliezen, maar het publiek, hetwelk de verlangde boeken alzoo veel spoediger kan krijgen, wint er aanmerkelijk bij. En of eene dame wat staaltjes krijgt door middel van eenen ambtenaar aan den post, wien schaadt dit? — Wierden slechts de brieven minder bestolen, en de dagbladen beter bezorgd, zoo kon men ook vollen vrede hebben met wat visch of wat wild op een postkarretje.

Aan de Redactie.

En ieder, eenigzins bekend met den staat van de uitoefening der geneeskunde hier te lande, is overtuigd het daarmede treurig gesteld is; en die de daartoe betrekkelijke wetten en verordeningen kent, weet ook, dat die zijn slecht, onvolledig, de eene bepaling tegen de andere inloopende, de meeste gunsten toestaande aan hen, van wie zij de minste kennis verlangen. In een woord, allernadeeligst voor de lijdende menschheid, en alleronbillijkst voor het meerendeel der kunst-uitoefenaren.

Ieder zal dus het koninklijk besluit, waarbij eene commissie wordt bijeengeroepen om die wetten en verordeningen te herzien, met blijdschap vernomen hebben en hulde doen aan de zucht van het geëerbiedigd hoofd van den staat, om, ook in dit opzigt, aan zoo vele regtmatige klagten gehoor te willen geven; terwijl men tevens den wensch niet kan onderdrukken, dat dezelve meerder en belangrijker uitkomsten mag opleveren dan de commissie, welke in 1828 met hetzelfde doel te 's Hertogenbosch is bijeen geweest.

Met leedwezen heeft men echter opgemerkt, dat de thans benoemde commissie niet meer in den geest van artikel 11 en 12 van het koninklijk besluit van 31 mei 1818 (*Staatsblad* n°. 25) is zamengesteld, vermits men toch bij zoodanige zamenstelling der commissie uit personen, in de verschillende provincien de geneeskunde uitoefenende, en door derzelver betrekking van presidenten

of lid der provinciale commissiën van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt met de belangen ten onderwerpe meer bijzonder bekend, een meer volledig en in alle behoeften voorziend resultaat zou kunnen verwachten.

Ofschoon gaarne regt willende doen wedervaren aan de groote bekwaamheden der benoemde leden van de ingestelde commissie, valt het zeker niet te ontkennen, dat zij, meerendeels in groote steden woonachtig, minder met de algemeene belangen bekend kunnen worden geacht; terwijl overigens de reeds zoo zeer miskende en onderdrukte stand der artsenij-bereidkundigen in de commissie niet wordt vertegenwoordigd, en men dus weder over hun lot en hunne belangen zonder hen schijnt te willen beslissen.

Het is alzoo te wenschen, dat de regering, ter betere voorziening in die erkende leemten, ook het ten deze ontbrekende aanvulle.

A. . . . D.

Landbouw.

(*Ingezonden.*)

Men las in het *Journal des Connaissances Utiles*, van 30 september 1841, een artikel, overgenomen uit de *Phalange*, hetwelk veel opmerking verdient. — Volgens dit artikel zijn de onderteekenaars van hetzelve, de heeren *C. Paillard* en *Bernard*, te Brest, in het vorige jaar op het denkbeeld gekomen om eene proef te nemen tot het teelen graan op eene geheel ongewone wijze. — Geleid door eenige hoofdbegrippen, die in hun lezenswaardig opstel nader zijn uiteen gezet, hebben zij in october 1840 graan gezaaid 1°. op een' hoek grond, die, uit hoofde zijner slechte hoedanigheid, overigens met rogge beteeld werd; — 2°. op een stuk tuingrond, dat in verscheidene jaren niet was bemest, en hetwelk vóór de bezaaijing was hard geklopt als een dorschvloer; — en 3°. op *glasruiten*. — Deze onderscheidene zaaisels hebben zij eenvoudig bedekt met stroo, ter dikte van ongeveer een duim, waarna alles verder aan de natuur is overgelaten, met dit gevolg dat het alzoo gezaaide, ook zelfs op de enkele glasruiten, ongemeen wel gegroeid en tot halmen met uitmuntend graan gerijpt is. — Zij meenen, en zoo het schijnt te regt, dat hunne ontdekking, om alzoo, op een' ongeschikten bodem, zonder bearbeiding van den grond en zonder mest, goed graan te teelen, wijd uitgestrekte uitkomsten kan opleveren, en vertrouwen dat de bekendmaking dezer ontdekking tot vele proefnemingen aanleiding geven zal. — Ook hier te lande schijnt dit onderwerp allezins de aandacht te verdienen, en ofschoon het saizoen reeds is gevorderd, is het misschien nog niet te laat in 't jaar, om dergelijke proefnemingen met winterkoren te doen.

Advertentiën.

Beursbrigt.

Effecten-Societeit ten 5½ ure.

Zondag 28 november.

Integralen 2½ pCt. 51½ Handelmaatschappij 155½. Ardoins 22½, $\frac{9}{16}$, ½ dito Onbepaalde 19¼ Nieuwe dito ... 5¾, ... 18¼ Onbepaalde dito 18. Fransche Uitgestelde ...

De handel in onze binnenlandsche fondsen was heden van weinig beteekenis. Daarentegen was de aandacht het meest gevestigd op de Spaansche, waarin de om[zettingen] zeer belangrijk waren, en bijzonder ve[el] levendigheid vertoonden. De markt was vaster da[n] gisteren, op het verhoogde merk van Madrid.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 29 Nov. 3 El 7 Palm 6 Duim; gew. 1 Duim: gev. 0

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukk[er].